

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 31 januari 2023
(OR. en)

5871/23

COH 8
SOC 58
AGRISTR 5
PECHE 30
CADREFIN 9
POLGEN 7

FÖLJENOT

från:	Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av Martine DEPREZ, direktör
inkom den:	30 januari 2023
till:	Thérèse BLANCHET, generalsekreterare för Europeiska unionens råd
Komm. dok. nr:	COM(2023) 39 final
Ärende:	RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT REGIONKOMMITTÉN Europeiska struktur- och investeringsfonderna Sammanfattande rapport 2022 om programmen på grundval av de årliga genomföranderapporterna för 2014–2020

För delegationerna bifogas dokument – COM(2023) 39 final.

Bilaga: COM(2023) 39 final

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 30.1.2023
COM(2023) 39 final

**RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET,
EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

**Europeiska struktur- och investeringsfonderna
Sammanfattande rapport 2022 om programmen på grundval av de årliga
genomföranderapporterna för 2014–2020**

{SWD(2023) 22 final}

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT REGIONKOMMITTÉN

Europeiska struktur- och investeringsfonderna

Sammanfattande rapport 2022 om programmen på grundval av de årliga genomföranderapporterna för 2014–2020

1. INLEDNING

Folkhälsokrisen fortsatte att påverka det europeiska samhället under 2021. De på varandra följande vågorna av covid-19-pandemin med olika virusvarianter satte ekonomiernas resiliens på prov. Trots de hårda villkoren fortsatte de europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI-fonderna) att stödja människor, företag och regionala myndigheter. Detta bidrog i sin tur till att dämpa effekterna av såväl hälsokrisen som den ekonomiska krisen.

ESI-fonderna utgör en trygg grund för offentliga och privata investeringar och långsiktiga projekt, och tack vare den flexibilitet som infördes under hälsokrisen har de också kunnat ge människor, företag och regionala myndigheter stöd att hantera effekterna av covid-19-pandemin. Stödåtgärderna har inriktats på satsningar på hälso- och sjukvård, system för korttidsarbete samt rörelsekapital för små och medelstora företag.

ESI-fonderna är de största investeringsinstrumenten i den fleråriga budgetramen för 2014–2020 (EU:s budget) och stöder den territoriella, ekonomiska och sociala sammanhållningen i Europas regioner, liksom deras resiliens och återhämtning från de senaste årens kris. De består av

- Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf),
- Europeiska socialfonden (ESF),
- Sammanhållningsfonden,
- Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu),
- Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF).

ESI-fonderna har en genomförandeperiod på tio år¹, och 2021 var det åttonde året. I enlighet med artikel 53 i förordning (EU) nr 1303/2013 redogörs i denna rapport för förändringarna i det finansiella genomförandet av ESI-fonderna fram till utgången av 2021². Här presenteras de sammanlagda resultat för programperioden 2014–2020 som rapporterats av medlemsstaterna, och det ges också en första inblick i vilka åtgärder som vidtagits mot covid-19-pandemin inom ESI-fondernas program.

Den totala investeringen uppgick till 731 miljarder euro vid 2021 års utgång, varav 535 miljarder euro utgjordes av EU-finansiering. Den totala planerade budgeten ökade med nästan 90 miljarder euro, främst tack vare de extra resurser som gjorts tillgängliga

¹ Genom [förordning \(EU\) 2020/2220](#) förlängdes den nuvarande genomförandeperioden för Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling med två år så att medlemsstaterna och kommissionen kan förbereda alla delar som är nödvändiga för att tillämpa den nya rättsliga ramen för den gemensamma jordbrukspolitikerna på de strategiska planerna på området.

² I förekommande fall påvisar uppgifterna även vissa framsteg i det finansiella genomförandet fram till den 30 september 2022.

inom ramen för återhämtningsstödet för sammanhållning och till Europas regioner (React-EU) för att bekämpa covid-19-pandemin samt den utökade budgeten för den gemensamma jordbrukspolitiken. Fonderna är inriktade på viktiga politiska mål för Europas framtid, bland annat följande:

- Ökad smart och hållbar tillväxt för alla.
- Förstärkning av den offentliga förvaltningens institutionella kapacitet.
- Intensifiering av territoriell utveckling, stadsutveckling och territoriellt samarbete (Interreg).

Vid utgången av 2021 hade medlemsstaterna redan mottagit mer än 64 % av de sammanhållningspolitiska medlen. I absoluta tal utgör de 66 miljarder euro som betalades ut 2021 den största årliga utbetalning som kommissionen gjort under hela finansieringscykeln 2014–2020. Enligt de senaste finansiella uppgifterna hade kommissionen vid slutet av oktober 2022 betalat ut 297 miljarder euro för de sammanhållningspolitiska programmen 2014–2020, cirka 74 procent av de planerade medlen, vilket innebär att 104 miljarder euro återstår att betala ut.

Under perioden 2014–2020 bidrog ESI-fonderna till att

- stödja över 4 miljoner företag,
- skapa över 310 000 nya arbetstillfällen i EU:s olika regioner,
- förbättra energieffektiviteten i 460 000 hushåll,
- öka kapaciteten för energiproduktion från förnybara energikällor med över 3 600 MW (motsvarande cirka 1 800 vindkraftverk),
- minska den årliga primärenergiförbrukningen i offentliga byggnader med 2,6 terawattimmar per år (motsvarande den mängd el som förbrukas av omkring 720 000 hushåll under ett helt år),
- ansluta ytterligare 500 000 energianvändare till smarta elnät,
- hjälpa 55,2 miljoner människor genom sysselsättning, social delaktighet eller utbildning,
- stödja över 2,3 miljoner projekt inom jordbrukssektorn och i landsbygdsområden,
- bevara över 44 000 arbetstillfällen och skapa över 6 000 nya arbetstillfällen inom fiskeri- och vattenbrukssektorn.

De uppgifter som medlemsstaterna rapporterat in om genomförandet av ESI-fondernas program för 2021 ger bara en ögonblicksbild av en mycket dynamisk situation. Programmen fortsätter att använda EU-medel för att hantera pandemins effekter, samtidigt som de strävar efter att nå sina ursprungliga strategiska mål i en mycket annorlunda situation. Flera EU-länder utnyttjade den extra flexibilitet som tillhandahållits genom investeringsinitiativen mot effekter av coronaviruset (CRII och CRII+) samt de extra medel som gjorts tillgängliga genom återhämtningspaketet NextGenerationEU, inbegripet faciliteten för återhämtning och resiliens och React-EU.

Rysslands invasion av Ukraina 2022 har fortsatt att påverka genomförandet av programmen. Med stöd av kommissionen har medlemsstaterna justerat sina program för att anpassa sig till den snabbt föränderliga miljön och ta itu med framväxande utmaningar. Via de sammanhållningsinsatser för flyktingar i Europa (Care) som föreslogs av kommissionen i mars 2022 och antogs i april 2022 uppnåddes ytterligare flexibilitet i finansieringen av sammanhållningspolitiken i syfte att stödja EU-länder som tar emot människor som flyr från Rysslands anfallskrig mot Ukraina. ESI-fonderna stödde omedelbara hjälpinsatser avseende boende och hälso- och sjukvård för flyktingar genom

ett nära samarbete med det civila samhällets organisationer och lokala myndigheter. De stödde också långsiktig integration inom sysselsättning, utbildning och social delaktighet genom bl.a. utbildning, språkkurser, rådgivning, handledning, psykologiskt stöd, rättsligt stöd och tillgång till barnomsorg, hälso- och sjukvård och sociala tjänster.

Utöver ett exemplöst inflöde av fördrivna personer har Rysslands invasion av Ukraina också lett till rejält högre råvarupriser, inklusive energi- och livsmedelspriser, nya flaskhalsar i leveranskedjan och störningar på arbetsmarknaden. Sammanhållningsfonderna har fortsatt att hjälpa medlemsstaterna i deras ansträngningar att hantera dessa utmaningar genom att erbjuda maximal flexibilitet i genomförandet av de sammanhållningspolitiska investeringarna genom Fast-Care, det flexibla stöd till territorier som föreslogs av kommissionen i juni 2022 och antogs i oktober samma år. Fast-Care innebär förändringar som rör båda programperioderna – 2014–2020 och 2021–2027. Förändringarna är inriktade på i) förenkling av administrationen, ii) ökad flexibilitet att använda de tre sammanhållningspolitiska fonderna omväxlande och att finansiera redan slutförda projekt samt iii) ytterligare likviditetsstöd genom ökad förfinansiering från React-EU och möjligheten att begära att kostnaderna till fullo ska täckas av EU:s budget, utan medfinansiering från de nationella budgetarna.

Dessutom bidrog kommissionen till att hantera den pågående energikrisen genom Safe (Supporting Affordable Energy, stöd till energi till rimlig kostnad), som innebär riktade ändringar av sammanhållningspolitiken för 2014–2020, inom ramen för lagstiftningsförhandlingarna om REPowerEU. Europaparlamentet och rådet nådde en politisk överenskommelse om REPowerEU den 14 december 2022, inklusive Safe, som kommer att göra det möjligt för medlemsstaterna att använda upp till 10 % av sina sammanhållningspolitiska anslag för 2014–2020 för att stödja utsatta hushåll och små och medelstora företag som särskilt påverkas av höjda energipriser samt korttidsarbete och motsvarande system, med 100 % medfinansiering från EU.

2. ÖVERSIKT ÖVER GENOMFÖRANDET

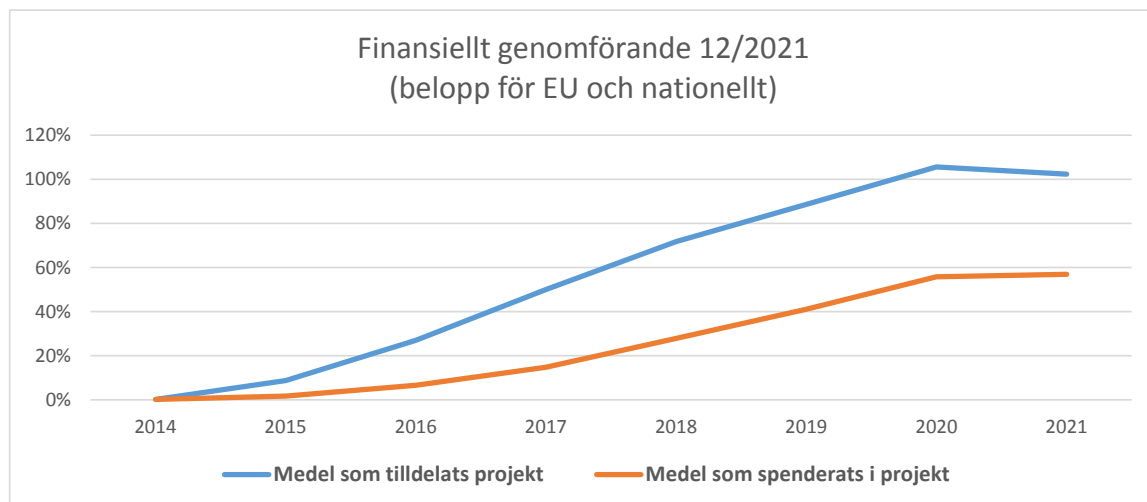
2.1. Finansiellt genomförande³

**731 miljarder
euro i
investeringar
för regioner i
EU**

De fem ESI-fonderna avsatte 535 miljarder euro under programperioden 2014–2020. Dessa medel, som kompletteras med nationell samfinansiering, innebär en total investering på 731 miljarder euro (inklusive React-EU-medel samt förlängningen av genomförandeperioden för den gemensamma jordbrukspolitikens andra pelare). Projektens stödmottagare är berättigade till samfinansiering från ESI-fonderna för kostnader som uppkommit fram till slutet av 2023⁴.

³ Bilagorna innehåller uppgifter om det finansiella genomförandet efter fond och medlemsstat.

⁴ När det gäller Ejflu är kostnaderna stödberättigande fram till slutet av 2025.

Den totala kostnaden för de **projekt som valts ut** av medlemsstater för att få stöd från ESI-fonderna fram till utgången av 2021 uppgår till 746 miljarder euro och motsvarar 102 % av de totala anslagen⁵. Diagrammet nedan visar trenden i projekturval och projektutbetalningar under genomförandecykeln, i relativa termer.

I slutet av 2021 hade totalt 252 miljarder euro netto betalats ut till medlemsstaterna (64 % av EU:s planerade belopp för sammanhållningspolitiken för hela perioden). Mot bakgrund av både programmets höga mognadsgrad och den flexibilitet som införts som en del av krishanteringen, bl.a. 100-procentig EU-finansiering, ökade EU:s utbetalningar till programmen markant under 2021. Erfarenheterna från tidigare programperioder tyder på att utgiftsnivån kommer att fortsätta öka fram till avslutandet av programmen. 2021 återtog 65 miljoner euro⁶.

När det gäller sammanhållningspolitiken påvisar de finansiella uppgifterna för september 2022 fortsatt stora utgifter. Under tio månader rapporterades ytterligare utgifter på 45 miljarder euro, och utbetalningarna motsvarade 74 % av det planerade beloppet. Med tanke på att nationella förvaltningar tenderar att lämna in ansökningar om ersättning till kommissionen mot slutet av budgetåret kommer denna siffra utan tvivel att öka ytterligare under de återstående månaderna 2022.

2.2. ESI-fondernas viktigaste resultat

Regelverket för 2014–2020 innehåller gemensamma indikatorer för varje EU-fond som gör det möjligt för kommissionen att årligen genomföra aggregerad EU-övervakning av investeringsåtgärder, output och resultat.

Medlemsstaterna rapporterade följande sammanlagda resultatuppgifter vid utgången av 2021:

⁵ Det faktum att det finns en viss övertilldelning skapar en buffert för scenarier där projekt misslyckas under genomförandet eller där nya medel blir tillgängliga, vilket säkerställer att medlen utnyttjas optimalt.

⁶ I denna siffra ingår 17 miljoner euro i återtaganden från Eruf och Sammanhållningsfonden, 16 miljoner euro i återtaganden från ESF och 32 miljoner euro i återtaganden från EHFF. Inga återtaganden gjordes från Ejflu under 2021.

- 4 miljoner företag fick stöd genom projekt som finansierades av ESI-fonderna⁷.
- Med stöd från Eruf skapades 310 000 nya arbetstillfällen.
- Ytterligare 3 600 MW kapacitet för produktion av förnybar energi (motsvarande cirka 1 800 vindturbiner) installerades.
- Offentliga byggnaders årliga primärenergiförbrukning minskade med 2,6 terawattimmar per år (motsvarande omkring 720 000 hushålls elförbrukning under ett helt år).
- 500 000 energianvändare anslöts till smarta elnät.
- Projekt inom ramen för ESF och sysselsättningsinitiativet för unga stödde 55,2 miljoner deltagare.
- 8,8 miljoner deltagare erhöll en kvalifikation tack vare stöd från ESF.
- 2,3 miljoner projekt fick stöd för att hjälpa jordbrukssektorn och landsbygdsföretag att bli mer konkurrenskraftiga och för att skapa och bevara arbetstillfällen på landsbygden.
- Stöd för markförvaltning i syfte att förbättra skyddet av den biologiska mångfalden omfattar 34 miljoner hektar jordbruksmark, eller 19,5 % av den utnyttjade jordbruksarealen.
- Över 3 650 lokala aktionsgrupper inom Leader genomför lokala utvecklingsstrategier med stöd av Ejflu. Totalt omfattas 64 % av den sammanlagda landsbygdsbefolkningen (184,8 miljoner invånare).

2.3. Åtgärder med anledning av covid-19-pandemin

**Extra flexibilitet
och 39,6
miljarder euro
för att bekämpa
pandemin**

Den ena vågen efter den andra av olika virusvarianter drabbade de europeiska samhällena under 2021. Nationella, regionala och lokala myndigheter fortsatte att stå i främsta ledet för att bekämpa de samhällsliga och ekonomiska skadorna.

Som svar på covid-19-pandemin har EU antagit det största återhämtningspaketet hittills för att gå mer resiliert ur krisen och för att stödja Europas digitala och gröna omställning som finansieras genom NextGenerationEU.

Nya resurser på 50,6 miljarder euro inom React-EU – återhämtningsstödet för sammanhållning och till Europas regioner – användes för att stödja krisreparationsåtgärder inom ramen för strukturfonderna 2014–2020.

React-EU var det allra första instrumentet som användes inom ramen för NextGenerationEU, och den första utbetalningen gjordes den 28 juni 2021. Medlen delades upp i två delar; merparten var tillgängliga för programplanering under 2021 (39,6 miljarder euro) och resten under 2022 (10,8 miljarder euro). Kommissionen agerade

⁷ Alla ESI-fonderna riktar stöd till företag. Genom projekten gavs stöd till 2 miljoner företag inom ramen för Eruf, 1,7 miljoner mikroföretag samt små och medelstora företag inom ramen för ESF och 390 000 landsbygdsföretag inom ramen för Ejflu.

snabbt för att göra medel tillgängliga i tid för att bekämpa pandemin och stödja ekonomin. Endast tre månader efter antagandet av React-EU-förordningen⁸ godkände kommissionen över 90 % av de tillgängliga medlen för 2021, vilket gjorde det möjligt för de förvaltande myndigheterna att börja använda de tillgängliga extra resurserna.

Medlen gick till sjukvårdsinrättningar, forskare, företagare, anställda och utsatta personer. I oktober 2022 hade 7,1 miljarder euro avsatts till gröna investeringar (varav 6,1 miljarder euro till klimatåtgärder) och 3,1 miljarder euro till den digitala ekonomin. 8 miljarder euro hade avsatts till företag och företagsstöd, 7,1 miljarder euro till hälso- och sjukvårdssektorn och 10 miljarder euro till arbetsmarknadsåtgärder.

Nyckelvärden från den nationella rapporteringen om covid-19-specifika indikatorer, för första gången inklusive bidraget för React-EU-stöd, indikerar följande preliminära resultat vid 2021 års slut⁹:

- När det gäller covid-19-indikatorerna för hälsorelaterade utgifter rapporterades att 42 % av det totala planerade beloppet på 3,7 miljarder euro hade spenderats vid 2021 års utgång.
- De viktigaste covid-19-specifika indikatorerna för hälsorelaterade resultat visar en hög genomförandegrad:
 - För det mål på 3,4 miljarder personliga skyddsutrustningsartiklar som fastställs i medlemsstaternas program rapporterades att man hade uppnått 84 %.
 - För målet 13 000 nya respiratorer rapporterades inköp av över 11 000 respiratorer (84 %).
- När det gäller målet på 12,4 miljarder euro i krisstöd i form av rörelsekapital för små och medelstora företag (bidrag och lån) rapporterades 70 % av målet som genomfört. Målet att stödja över 1 miljon små och medelstora företag med rörelsekapital rapporterades vara uppnått till 78 % vid utgången av 2021, vilket innebar stöd till 805 000 företag.

Inom sammanhållningspolitiken är ESF den främsta källan till stöd för sociala tjänster, bibehållande av sysselsättning och stöd till utsatta grupper, i linje med handlingsplanen för den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Detta har genomförts exempelvis genom stöd till korttidsarbete, kompletterande lön till hälso- och sjukvårdspersonal, it-utrustning, skyddsutrustning och tjänster för utsatta grupper.

Den åtgärd som inrättades inom ramen för Ejflu för att ge jordbrukare och landsbygdsföretag som drabbats särskilt hårt av covid-19-krisen tillfälligt likviditetsstöd genomfördes via över 40 nationella eller regionala landsbygdsutvecklingsprogram i 14 medlemsstater. De planerade offentliga utgifterna uppgick till totalt 1 miljard euro (inklusive nationell samfinansiering). Vid 2021 års utgång hade 90 % av de 700 miljoner euro som avsatts för åtgärden (så att de planerade offentliga utgifterna

⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/2221 av den 23 december 2020 om ändring av förordning (EU) nr 1303/2013 vad gäller ytterligare medel och genomförandebestämmelser för att tillhandahålla stöd för främjande av krisreparation i samband med covid-19-pandemin och dess sociala konsekvenser och för förberedande av en grön, digital och resiliert återhämtning av ekonomin (React-EU) (EUT L 437, 28.12.2020, s. 30).

⁹ Denna information finns på [resultattavlan för covid-19](#) på plattformen för öppna data för sammanhållningspolitiken.

uppgick till totalt 1 miljard euro inklusive nationell samfinansiering) genomförts, vilket möjliggjort stöd till över 560 000 jordbruk och 6 500 små och medelstora företag. 92 % av dessa utgifter gick till jordbrukare.

EHFF tillhandahöll krisstöd för att kompensera för det tillfälliga upphörandet med fiskeverksamhet och den inställda eller minskade produktionen och förädlingen som följde av pandemin. Av EHFF-medlen avsattes 189 miljoner euro för insatser avsedda att mildra effekterna av covid-19-pandemin, och hälften av medlen rörde det tillfälliga upphörandet med fiskeverksamhet. Detta motsvarar 3,8 % av den totala EHFF-finansiering som anslagits i slutet av 2021.

Exempel på projekt som finansieras av ESI-fonderna och bidrar till covid-19-insatser

I Grekland stödde ESF rekrytering av hälso- och sjukvårdspersonal (inklusive läkare, sjuksköterskor och annan personal som tillhandahåller hälso- och sjukvårdstjänster och spelar en avgörande roll för hälso- och sjukvårdsinstitutionernas struktur) beredskap och resiliens. Projektet syftade till att ta itu med personalbristen inom den grekiska hälso- och sjukvården och inriktades mot att öka antalet anställda som arbetar med screening, tidig upptäckt och hantering av potentiella covid-19-fall samt med vård av personer med kroniska eller akuta sjukdomar utan koppling till covid-19.

[Delvert Mécanique](#), ett företag med säte i Nouvelle-Aquitaine i Frankrike, fick ekonomiskt stöd för att modernisera sin tillverkning. Företaget, som tillverkar arbetsstycken för industri-, försvars-, järnvägs- och bilsportsmarknaderna, drabbades hårt av hälsokrisen. Tack vare stöd från Eruf kommer företaget under de kommande tre åren att kunna höja produktiviteten, öka omsättningen med 20 % samt rekrytera ny personal.

I Österrike användes React-EU-medel för att stödja företaget [Kioto Solar](#) med säte i Kärnten. Eruf bidrog med 1,4 miljoner euro för inköp av maskiner till en ny produktionslinje för solcellsmoduler som kan integreras i byggnadsfasader. Med dessa innovativa, smarta och estetiskt tilltalande moduler kan en byggnad omvandlas till ett veritabelt solkraftverk. Tack vare den nya produktionslinjen kan solcellsmoduler med flera användningsområden (vinterträdgårdar, fasader, carports, taklösningar osv.) tillverkas automatiskt vid företagets anläggning i Sankt Veit.

I det franska yttersta randområdet Réunion investerade Eruf 8 miljoner euro för att hjälpa turistföretagen att upprätthålla och gradvis återuppta sin verksamhet. Hjälpen gavs i form av ett schablonmässigt stöd till rörelsekapital för små och medelstora företag och bidrog till att mildra de negativa effekterna av covid-19-pandemin, som drabbat regionen mycket hårt. Systemet var det första i sitt slag som implementerades med hjälp av en särskild digital plattform, vilket minimerade byråkratin.

Covid-19-pandemin medförde betydande förändringar av den litauiska finansmarknaden och ekonomin. På grund av den ekonomiska kris som covid-19-pandemin förorsakat kunde endast 15 % av jordbruksföretagen täcka sina kortfristiga skulder med egna medel. Med stöd från Ejflu inrättades ett finansieringsorgan som ger små jordbruk och unga jordbrukare förmånliga lån på upp till 200 000 euro till rörelsekapital och/eller investeringar. I september 2022 hade låneansökningar motsvarande ett värde av 2,7 miljoner euro lämnats in.

3. GENOMFÖRANDET INOM CENTRALA TEMATISKA OMRÅDEN

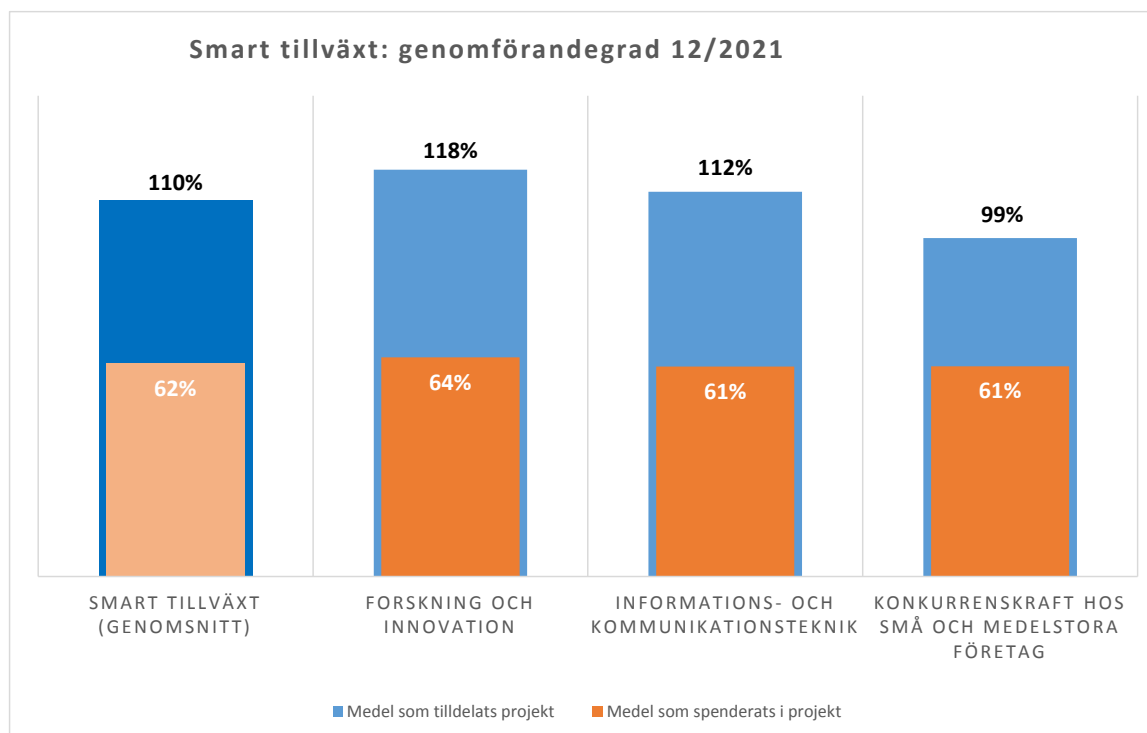
I följande avsnitt ges en överblick över ESI-fondernas resultat inom huvudsakliga politikområden enligt medlemsstaternas rapportering i slutet av 2021.

3.1. Smart tillväxt

Investeringar i smart tillväxt utgör cirka 29 % av ESI-fondernas totala finansiering. Mer än 212 miljarder euro finns tillgängliga för de tre smarta målen forskning och innovation (70 miljarder euro), informations- och kommunikationsteknik (18 miljarder euro) samt konkurrenskraft hos små och medelstora företag (124 miljarder euro)¹⁰.

**212 miljarder
euro för smart
tillväxt**

Vid utgången av 2021 hade medlemsstaterna anslagit 225 miljarder euro, motsvarande 110 %¹¹ av de totala medel som fanns tillgängliga, till projekt för dessa tre mål (*Medel som tilldelats projekt* i diagrammet nedan), och 131 miljarder euro, motsvarande 62 % av anslagen, hade redan betalats ut till projektens stödmottagare (*Medel som utbetalats till projekt*). Detta innebär en ökning med 8 procentenheter jämfört med föregående år, vilket visar på en god utgiftstakt för ESI-fonderna. I figuren nedan ges en mer detaljerad uppdelning av genomförandegraden för vart och ett av de tre målen samt genomsnittet för smart tillväxt.

¹⁰ De sammanlagda beloppen för de huvudsakliga politikområdena är högre än de specifika belopp per tematiskt mål som ingår i bilaga 1.1. Detta beror på en omfördelning av investeringar som rapporterades under ”mål med flera teman”.

¹¹ Det valda beloppet är större än det planerade beloppet för att säkerställa en högre utnyttjandegrad i händelse av att några projekt misslyckas under genomförandet eller ytterligare medel blir tillgängliga.

ESI-fonderna används för att främja forskning och innovation och är av avgörande vikt för att hjälpa medlemsstater och regioner att skapa de nödvändiga förhållandena för innovation, forskning och utveckling. Stöd för innovation genom smarta specialiseringsstrategier är avgörande för flera av EU:s prioriteringar, särskilt den europeiska gröna given, en ekonomi för människor och ett Europa rustat för den digitala tidsåldern.

Vid utgången av 2021 hade betydande resultat registrerats inom området **forskning och innovation**. Som en följd av EU:s stöd samarbetade exempelvis mer än 60 000 företag med forskningsinstitut (94 % av målet), och omkring 30 000 företag introducerade nya produkter på marknaden (95 % av målet).

ESI-fonderna bidrar i betydande grad till den europeiska ekonomins **digitala omställning** genom att förbättra it-infrastruktur och ge människor, företag och myndigheter möjlighet att använda en ny generation teknik och kompetenser. Över 6,3 miljoner hushåll gynnas av förbättrad tillgång till bredband tack vare utvalda Eruf-projekt. Före utgången av 2023 förväntas nästan 12 miljoner hushåll ha kunnat dra nytta av förbättrad tillgång till bredband. I landsbygdsområden fick mer än 1 900 investeringsverksamheter stöd av Ejflu till ett sammanlagt belopp på mer än 1,1 miljarder euro för att förbättra tillgången till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik. Över 5,1 miljoner människor i landsbygdsområden har dragit nytta av förbättrad it-infrastruktur eller förbättrade it-tjänster.

ESI-fonderna ger nödvändigt stöd för att företag ska kunna växa och bli mer produktiva och konkurrenskraftiga samt för att verksamheter ska kunna införa innovativa lösningar. Sammantaget planeras 124 miljarder euro (17 % av den totala budgeten) för att öka de **europeiska små och medelstora företagens konkurrenskraft**, vilket är det största enskilda målet i budgeten. Hittills har 99 % av det planerade beloppet tilldelats projekt, och 61 % har redan utbetalats.

Exempelvis ökade antalet små och medelstora företag som fick EU-stöd till 2 miljoner under 2021 (jämfört med 1,4 miljoner föregående år), vilket visar på hur EU-medlen genom sin dämpande effekt skyddat företagen från covid-19-pandemin och dess ekonomiska följdverkningar.

Exempel på projekt som finansieras av ESI-fonderna och bidrar till smart tillväxt

Med hjälp från Eruf utvecklade det nystartade företaget [MakeGrowLab](#) från Puławy i regionen Lublin i Polen ett material som tillverkas av biomassa med hjälp av mikroorganismer. Scoby Packaging Materials® utgörs av nanofibrer med hög prestanda baserade på mikroorganismer som odlas genom återvinning av överbliven mat och dryck från lokalområdet. Den kan användas som alternativ till plastförpackningar och till förvaringskärl för livsmedel, kemikalier, kosmetika och textilier. Produkten är grön och innovativ i global skala.

[Olympo Boxes 2020](#), ett inkubatorprogram för nystartade företag som genomförs i det spanska yttersta randområdet Kanarieöarna, främjade entreprenörskap och erbjöd tjänster för teknikentreprenörer. Med hjälp av finansiering från Eruf har projektet tillhandahållit rådgivningstjänster till 73 entreprenörer, vilket har gjort det möjligt för 32 nystartade företag att förbättra sin affärsmodell med hjälp av innovativa idéer.

I regionen Nyland i Finland samfinansierade Eruf projektet [Digi-Flash](#) som syftar till att påskynda införandet av digital industri 4.0-teknik i små och medelstora företag. 53

företag deltog i projektet och inledde forsknings- och utvecklingsverksamhet. Nya verksamheter baserade på lösningar för förnybar energi eller stöd för koldioxidsnåla lösningar växte fram ur 15 av dessa företag. Ytterligare 17 företag utvecklade nya eller väsentligt förbättrade produkter.

Unika och innovativa [Mad Scientist Brewery](#) i Budapest i Ungern fick Eruf-stöd för att mildra de ekonomiska effekterna av covid-19-pandemin och för att förbättra sin teknik. Tack vare den nya tekniken kan Mad Scientist hålla jämna steg med de snabba innovationerna i IPA-bryggerisektorn och stärka sin konkurrenskraft på de internationella marknaderna.

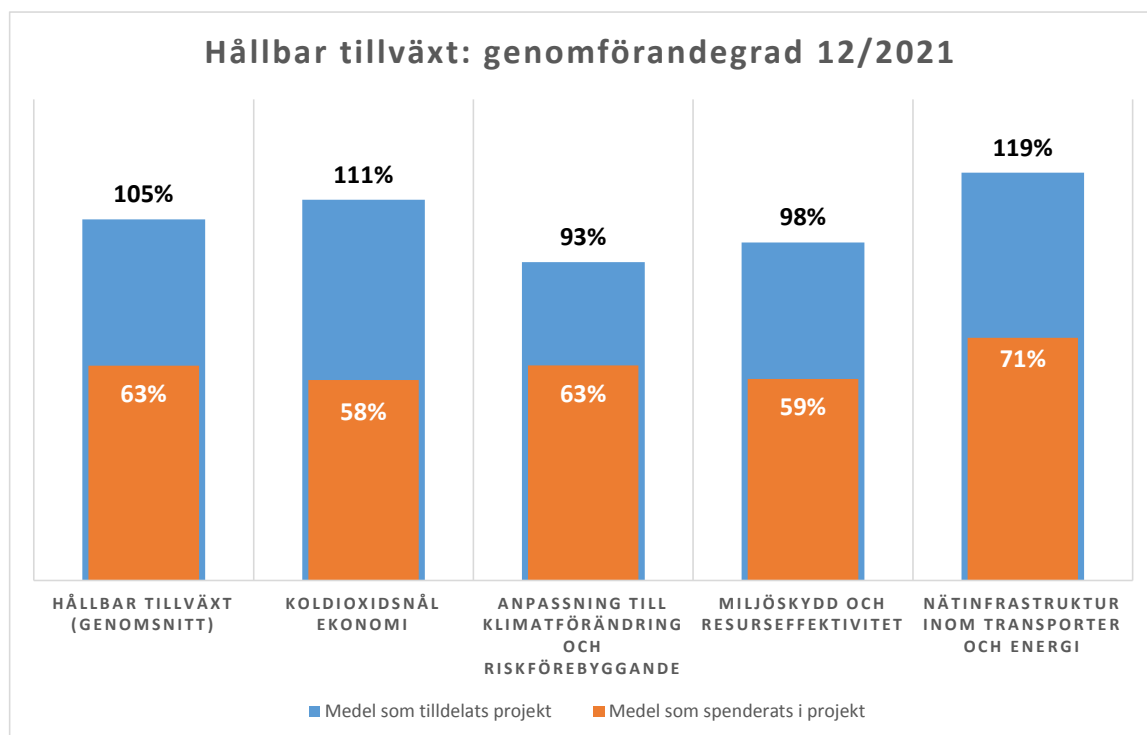
Tack vare Eruf-stödet till KUNKEL + Partner i Nordrhein-Westfalen i Tyskland, kunde företaget vidareutveckla sina [laddningsbara zink-luftbatterier](#). Batterierna har hög energitäthet samt är lätta att återvinna och framför allt mycket billiga. Den optimerade battericellen tillverkas för närvarande i en liten industriserie, samtidigt som en demonstrator med 72 celler och en total kapacitet på 7,2 kWh håller på att byggas upp. Denna ska tas i drift vid det kommunala kraftverket i Steinfurt i Nordrhein-Westfalen för tillfällig lagring av överskottsenergi från ett solcellssystem med en toppkapacitet på 100 kW.

3.2. Hållbar tillväxt

279
miljarder
euro för
hållbar
tillväxt

Genom att stödja investeringar i klimatneutral, ren och cirkulär ekonomi samt i miljön och anpassningen till klimatförändringarna bidrar ESI-fonderna i betydande utsträckning till målen i den europeiska gröna given. På grund av de extra resurser som tillfördes genom React-EU ökade det totala anslaget till 279 miljarder euro (jämfört med 251 miljarder euro i slutet av 2020). Detta motsvarar omkring 38 % av det totala budgetanslaget. Vid utgången av 2021 hade 292 miljarder euro tilldelats projekt (105 % av de avsatta medlen), och 174 miljarder euro hade spenderats (63 % av det totala planerade beloppet). I figuren nedan ges en mer detaljerad uppdelning av genomförandegraden för vart och ett av de fyra målen samt genomsnittet för hållbar tillväxt.

Det finns betydande skillnader vad gäller de finansiella framstegen inom de olika tematiska områdena. Investeringarna i **nätinfrastruktur inom transporter och energi** har ökat avsevärt under det senaste året. Hittills har 71 % av de totala planerade beloppen använts.

Anpassning till klimatförändringar och riskförebyggande är ett av de tematiska mål som utvecklas snabbast, och ligger på andra plats det gäller de belopp som redan spenderats av stödmottagare (63 %). **Miljöskydd och resurseffektivitet** kommer närmast när det gäller spenderade medel. Här har 59 % av den totala budgeten använts, något mindre än genomsnittet för målet om hållbar tillväxt.

Covid-19-krisen bromsade tillfälligt genomförandet av projekt som bidrog till mål om minskad koldioxidanvändning och klimat eftersom outnyttjade medel omdirigerades till nödåtgärder inom hälso- och sjukvårdssektorn och näringslivet. Utvecklingen vände dock i och med att de sammanhållningspolitiska programmen i juni 2021 tillfördes 50,6 miljarder euro från React-EU för att underlätta övergången från nödåtgärder till långsiktig återhämtning genom att medlemsstaterna fick nya resurser att återuppta de gröna och digitala projekt som tidigare lagts på is. Genomförandet förväntas accelerera avsevärt 2022–2023, eftersom många av dessa långsiktiga projekt då kommer att uppnå full mognad.

Medel från ESI-fonderna har varit EU:s främsta offentliga finansieringsstöd till ren energi. Fonderna har finansierat energieffektivitet genom renovering av byggnader, utveckling av förnybara energikällor och energinät. Tack vare detta har flera medlemsstater infört storskaliga renoveringsprogram för bostadshus. Som en följd har tusentals hushåll fått lägre energikostnader och ökad komfort. Även små och medelstora företag fick stöd för att förbättra sin energieffektivitet, minska sina energikostnader och förbättra sin konkurrenskraft.

Betydande stöd gavs också för att främja investeringar i förnybara energikällor, såsom havsenergi, men även utbyggnad av sol- eller vindkraft, exempelvis i form av energisamarbeten eller småskaliga anläggningar. Detta har bidragit till energitryggheten samt skapat arbetstillfällen och lett till att nya företag i sektorn för förnybar energi startats i EU. ESI-medel har investerats i viktig el- och gasinfrastruktur som nu spelar en avgörande roll för att säkerställa en fungerande inre energimarknad.

Spårning av stöd till klimatåtgärder

Kommissionen har åtagit sig att stödja klimatåtgärder genom att avsätta minst 20 % av EU:s budget för 2014–2020 till denna prioritering. ESI-fonderna **riktar sammanlagt 26 % av budgeten mot klimatåtgärds mål**. Det rör sig bland annat om investeringar inom koldioxidsnål ekonomi, cirkulär ekonomi, riskförebyggande, miljöskydd, ren rörlighet i städer samt forsknings- och innovationsverksamhet.

Vid utgången av 2021 varierade ESI-fondernas bidrag till klimatåtgärder mellan 58 % av Ejflus totala budgetanslag och 27 % av Sammanhållningsfondens totala anslag, 17 % av EHFF:s totala anslag och 18 % av Erufs totala anslag. I bilaga 3 finns mer information om fondernas klimatanslag och klimatutgifter.

Det totala Eruf-anslaget till klimatåtgärder förstärktes 2021 med ytterligare anslag på 6,7 miljarder euro (17 % av det totala Eruf-anslaget) inom ramen för React-EU och uppgick då till sammanlagt 39,3 miljarder euro.

En närmare inblick i spårningen av sammanhållningspolitiska klimatåtgärder ges i [verktyget för klimatspårning](#) på plattformen för öppna data för sammanhållningspolitiken.

Vid utgången av 2021 hade följande konkreta resultat registrerats:

- Kapaciteten för produktion av förnybar energi kommer att ökas med 8 800 MW, varav 3 600 MW redan har installerats – en ökning på 33 % jämfört med föregående år.
- Energiprestandan i 754 000 hushåll kommer att förbättras, och så många som 460 000 hushåll hade redan dragit nytta av de förbättrade förhållandena i slutet av 2021 (nästan 91 000 fler än i slutet av 2020).
- Offentliga byggnaders energiförbrukning kommer årligen att minska med 7,8 terawattimmar, varav 2,6 terawattimmar redan sparas in varje år.
- Åtgärder för skydd mot översvämningar kommer att minska utsattheten för nästan 34 miljoner människor, varav 21,7 miljoner nu är mindre utsatta för översvämningrisker på grund av investeringar som fått stöd.
- Fortsatta framsteg har gjorts genom förbättrad hantering av jordbruks- och skogsmark när det gäller koldioxidbindning och bevarande samt minskade utsläpp av växthusgaser och ammoniak inom jordbruket. I slutet av 2021 hade EU redan överskridit sina mål för 2025 på dessa områden.
- 1,7 miljarder euro, motsvarande nästan 35 % av det EHFF-stöd som anslogs till fiskeri- och vattenbrukssektorerna totalt, har avsatts för att bevara och skydda miljön, till exempel genom skydd av Natura 2000-områden, samt för att främja resurseffektivitet och minska mängden avfall.

Nedan följer några exempel på vad som finansierats inom detta aktuella område.

Exempel på projekt som finansieras av ESI-fonderna och bidrar till hållbar tillväxt

Sammanhållningsfonden anslog 114 miljoner euro till inköp av 23 elektriska tåg till storstadsområdet Riga i Lettland. De [nya elektriska passagerartågen](#) förväntas öka antalet

passagerare med 2,7 miljoner per år, främja en övergång från mindre hållbara transportsätt, reducera pendlingstiderna samt öka säkerheten och tillgängligheten.

[Peute Energy Center](#), med säte i Hamburg i Tyskland, främjade användningen av spillvärme från industrin för uppvärmning av tre stadsdelar. Genom att byggnader värms upp med spillvärme från industrin undviks utsläpp av cirka 8 500 ton koldioxid årligen, tack vare stöd från Eruf.

Sjukhuset i Vila Real, i norra Portugal, renoverades med stöd från sammanhållningsfonden. Renoveringen av energisystemet bidrog till att rationalisera energiförbrukningen avseende luftkonditionering, inom- och utomhusbelysning, vattenuppvärmning och installation av system baserade på förnybar energi som solvärme, solceller och biomassa. Detta har gett en avsevärt högre komfortnivå för såväl patienter som personal. Projektet ledde till en betydande minskning av den årliga elförbrukningen och de årliga koldioxidutsläppen.

EHFF har gett ekonomiskt stöd till projektet [Alga4Food](#) i Portugal, som syftar till att undersöka fördelarna med ätliga makroalger (tång) från den portugisiska kusten och främja användningen av hållbart producerade makroalger i matlagningen i de portugisiska hushållen. Alga4Food kombinerar vetenskap och gastronomi för att analysera olika typer av tång i termer av smak och näringsvärde och sedan hitta innovativa användningsområden i det portugisiska köket.

Att optimera användningen av havsenergi så att den täcker invånarnas elförbrukning och åstadkomma en övergång till ren energi och en koldioxidsnål ekonomi – det är den ambitiösa utmaning som [MegaWattBlue-projektet](#) tagit sig an. Med stöd från Eruf möjliggjorde projektet utveckling och testning i naturlig miljö av en andra generationens generator för energi från tidvattenströmmar i Bretagne i Frankrike. Med prototypen kan man producera 2,5 gånger så mycket energi som med en konventionell generator för tidvattensströmmar.

Det polska projektet [Angelic Gardens](#) (Anielskie Ogrody), som medfinansierats av Ejflu, bidrog till att bygga upp små ekologiska familjejordbruk från grunden och ge dem stöd i att producera ekologiska grönsaker, frukt, örter och blommor. Projektet inbegrep utbildning genom praktiska workshoppar och vägledning på nätet och skalades genom detta upp till nationell nivå. Det inspirerade också lokala och nationella gemenskaper att samarbeta med små produktiva trädgårdar för skolbarn och äldre.

Eruf medfinansierade byggandet av en 55 km lång naturgasledning i regionen Schlesien i södra Polen. [Gasledningen mellan Tworóg och Tworzeń](#) ingår i västra delen av den nord-sydliga gaskorridoren. Den förbinder terminalen för flytande naturgas (LNG) i Świnoujście med Baltic Pipe – via Polen, Tjeckien, Slovakien och Ungern – och genom terminalen för flytande naturgas i Kroatien.

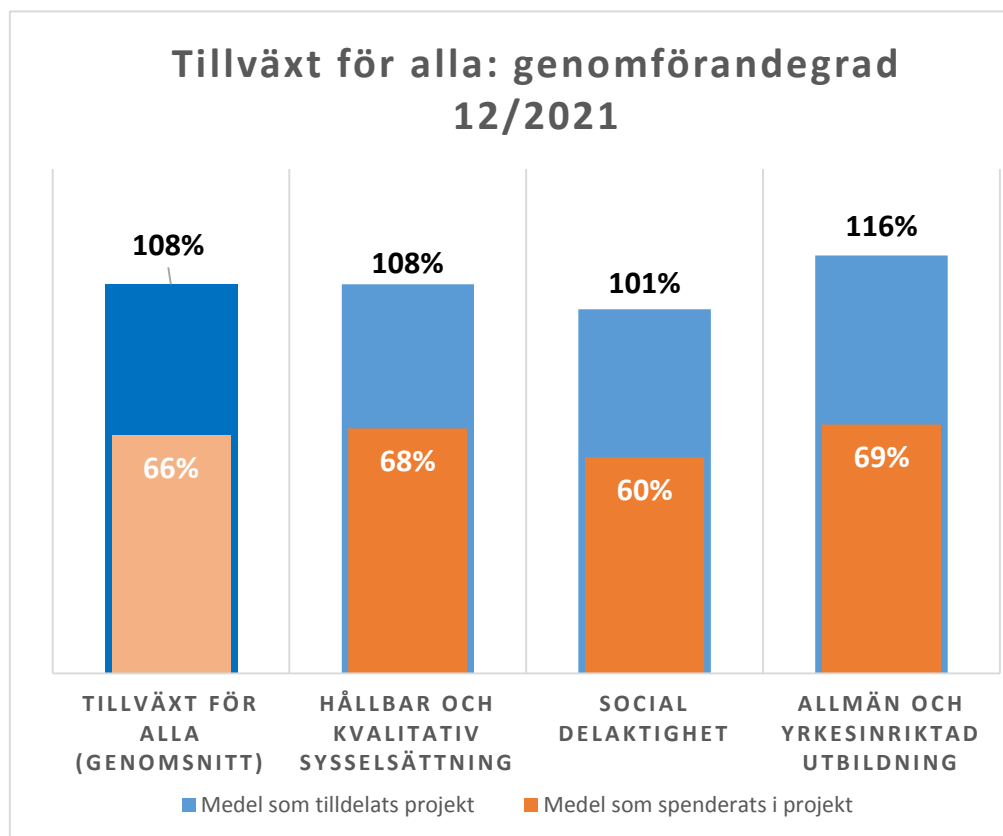
Eruf stödde byggandet av den [sammanlänkande gasledningen mellan Grekland och Bulgarien](#) i Bulgarien. Ledningen togs i kommersiell drift den 1 oktober 2022. Den var då totalt 182 km lång och hade en teknisk kapacitet på 3 miljarder kubikmeter per år, med möjlighet att öka överföringskapaciteten. Mot bakgrund av de rådande geopolitiska omständigheterna illustrerar detta strategiska infrastrukturprojekt vikten av EU:s strategiska oberoende när det gäller energiförsörjning och diversifiering av källor och tillförselvägar.

3.3. Tillväxt för alla

Investeringar i tillväxt för alla utgör cirka 24 % av den totala finansieringen. Totalt har 173 miljarder euro avsatts för de tre mål som omfattas, nämligen **hållbar och kvalitativ sysselsättning** (57 miljarder euro), **social delaktighet** (71 miljarder euro) samt **allmän och yrkesinriktad utbildning** (45 miljarder euro).

173 miljarder
euro för tillväxt
för alla

Covid-19-krisen har fått genomgripande konsekvenser för hela samhället och drabbar människor på olika sätt. EU:s sociala agenda och den europeiska pelaren för sociala rättigheter är mer avgörande än någonsin för att mildra covid-19-pandemins ekonomiska och sociala effekter och göra EU:s ekonomier och samhällen mer hållbara och resilienta och bättre förberedda på utmaningarna och möjligheterna i samband med den gröna och den digitala omställningen. I dagens kritiska scenario agerar ESI-fonderna för att understödja strukturella reformer, bland annat modernisering av allmännyttiga tjänster, uppmuntra till sysselsättning för ungdomar samt minska fattigdom och ojämlikhet.

ESF har fortsatt att ge stöd till alla européer som nu står inför svårigheter, i syfte att skapa ett mer socialt Europa. I detta syfte främjar ESF sociala tjänster, bibehållande av sysselsättning, stöd till utsatta grupper m.m., exempelvis genom stöd till korttidsarbete, kompletterande lön till hälso- och sjukvårdspersonal, it-utrustning, skyddsutrustning och tjänster för utsatta grupper. Fonden bidrar också till att hantera effekterna av kriget i Ukraina genom att stödja flyktingar.

I slutet av 2021 hade projekt för att **förbättra sysselsättningsmöjligheterna** uppnått följande:

- ESF och sysselsättningsinitiativet för unga gav stöd åt 55,2 miljoner deltagare, däribland 19,9 miljoner arbetslösa och 20,9 miljoner icke yrkesverksamma deltagare.
- Tack vare stödet från ESF och sysselsättningsinitiativet för unga hade 6,4 miljoner hittat ett arbete.
- Lågutbildade utgjorde 47 % av alla deltagare, 14,5 % var migranter, hade utländsk bakgrund eller tillhörde en minoritetsgrupp.
- Kvinnors och mäns deltagande i den verksamhet som fick stöd var i stort sett jämnt fördelat på EU-nivå (52,9 % kvinnor).

Sysselsättningsinitiativet för unga har fortsatt att ge betydande finansiering för att stödja unga människor i de stödberättigade medlemsstaterna. Initiativet uppvisar en god utveckling, med 11,9 miljarder euro som hade anslagits till 247 000 projekt vid utgången av 2021. De utgifter som deklarerades visar på ett stabilt genomförande i praktiken. Vid utgången av 2021 hade omkring 3,7 miljoner ungdomar inkluderats i stödåtgärderna. Av dessa hade

- runt 2,5 miljoner slutfört insatsen inom sysselsättningsinitiativet för unga, 1,1 miljoner erbjudits antingen ett arbete, fortsatt utbildning, en lärlingsplats eller yrkesutbildning och
- cirka 1,8 miljoner påbörjat utbildning eller yrkesutbildning, erhållit en kvalifikation eller fått sysselsättning, inklusive som egenföretagare, tack vare insatser som genomförts med stöd från sysselsättningsinitiativet för unga.

På området **social delaktighet**, där ESF är den största bidragsgivaren, motsvarar de projekt som hittills valts ut nästan 62 miljarder euro. I slutet av 2021 hade 3,6 miljoner deltagare med funktionsnedsättning, 8 miljoner deltagare som var migranter, hade utländsk bakgrund eller tillhörde en minoritet samt 10,3 miljoner deltagare från andra mindre gynnade grupper fått hjälp att förbättra sina anställningsmöjligheter och utveckla kompetenser som efterfrågas på arbetsmarknaden. Som ett resultat av EU-stöd inom ramen för Eruf har kapaciteten hos infrastruktur för barnomsorg och utbildning byggts ut för 19,7 miljoner människor, och 53 miljoner människor gynnas nu av förbättrad hälso- och sjukvård i hela EU.

Över 175 000 insatser fick stöd från Ejflu för att förbättra den sociala delaktigheten på landsbygden. Dessutom gav Ejflu stöd till lokala samhällen på landsbygden för att hjälpa dem att genomföra sina egna lokala utvecklingsstrategier. Mer än 3 650 lokala aktionsgrupper som genomför lokala utvecklingsstrategier står för över 64 % av landsbygdsbefolkningen i EU och för samman intressenter från den offentliga och privata sektorn och civilsamhället i ett särskilt område.

På utbildningsområdet hade 52 miljarder euro öronmärkts för utvalda projekt. Vid utgången av 2021 var det 25,9 miljoner lågkvalificerade personer som hade fått stöd, 8,8 miljoner som erhållit en kvalifikation och 2,6 miljoner som deltog i utbildning, tack vare stöd från ESF och sysselsättningsinitiativet för unga.

Exempel på ESI-fonder som bidrar till tillväxt för alla

Ett innovativt litauiskt uppstartsföretag har utvecklat appen [Mindletic](#), som syftar till att stärka användarens fysiska och psykiska hälsa. Appen hjälper användarna att fastställa sitt känslomässiga tillstånd, med beaktande av energinivå och sinnesstämning. Med hjälp av anonymiserade uppgifter försöker teamet bakom Mindletic hjälpa användarna att uppnå känslomässig balans. Mindletic har tagits fram i samarbete med certifierade psykologer och yrkesorganisationer inom psykisk hälsa.

I Haute-Normandie i Frankrike har fyra utbildningscentrum inom byggnation och offentliga arbeten genomfört ett gemensamt projekt kallat "CFA numérique" (digital lärlingsutbildning) i syfte att digitalisera utbildningsresurser. Detta ledde till inrättandet av flera samarbetsplattformar för spridning av digitalt utbildningsinnehåll, kunskapsdelning, uppbyggnad av datamodeller och utrustning för förstärkt verklighet. Dessa resurser har möjliggjort en bättre anpassning till utvecklingen inom varvade lärlingssystem. Projektet fick 631 miljoner euro från Eruf.

Eruf har medfinansierat inrättandet av tio separata bostäder i staden Zamość i Polen, nära gränsen mot Ukraina. Som en del i projektet, som genomförs med stöd från Care, anpassades byggnaden för att kunna fungera som boende för personer som flyr från Ukraina (särskilt kvinnor med barn) till följd av Rysslands attack mot landet. Byggnaden har också utrustats för sociala funktioner, och har t.ex. ett lekrum för barn, ett integrationscentrum med multimedieutrustat mötesrum, tvättstuga med torkrum och mottagningsrum för yrkespersoner som tillhandahåller stöd för projektdeltagare (psykologer, lärare, jurister osv.).

I Österrike kan företag numera få kostnadsfri rådgivning för att minska klyftan mellan könen, tack vare projektet "100 Percent", som stöds av ESF. Projektet hjälper företag att utforma transparenta ersättningssystem och att lyfta fram och förbättra kvinnors möjligheter på arbetsplatsen. Förutom att öka medvetenheten om lönegapet mellan kvinnor och män visar "100 Percent" företag hur de kan främja innovation och resiliens genom att bättre utnyttja mångfalden i personalstyrkan. Rådgivningsmodellen kan anpassas efter varje enskilt företags behov och omfattar professionell dataanalys, utarbetande av handlingsplaner och stöd under genomförandet. Anställda kan få ledningsråd, karriärrådgivning och annat stöd.

Över 9 000 ukrainska flyktingar kommer att kunna dra nytta av de tjänster som tillhandahålls genom projektet "Solidarity" i Bulgarien. Projektet, som får stöd av ESF och React-EU, syftar till att hjälpa ukrainare att komma in i det bulgariska samhället genom att underlätta för dem att hitta arbete via den nationella arbetsförmedlingen. Inom projektet ges också psykologiskt stöd, individuellt anpassad karriärvägledning och hyresstöd.

3.4. Förbättra den institutionella kapaciteten och bidra till effektiv offentlig förvaltning

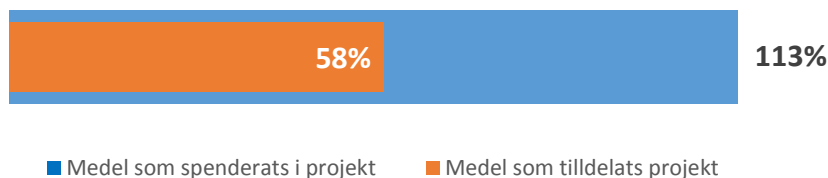
6,4 miljarder
euro för effektiv
offentlig

förvaltning

6,4 miljarder euro har öronmärkts för projekt som rör institutionell kapacitet och institutionella reformer. Vid utgången av 2021 hade uppskattningsvis 7,2 miljarder euro tilldelats sådana projekt, vilket motsvarar 113 % av det planerade beloppet. Utgifterna uppgick till 3,7 miljarder euro (58 % av det totala planerade beloppet). Utöver stöd från ESI-fonderna kompletterades denna insats av stöd genom stödprogrammet för strukturreformer, som nu gjorts om till instrumentet för tekniskt stöd¹².

Genomförandet av ESF-projekt som inriktas på kapacitetsuppbyggnad för berörda parter inom utbildning, livslångt lärande, yrkesutbildning samt sysselsättnings- och socialpolitik har tagit fart; projekturvalet har ökat från 60 % i slutet av 2020 till 86 % vid 2021 års utgång.

Effektiv offentlig förvaltning: genomförandegrad 12/2021

Inom ramen för detta mål har följande uppnåtts:

- 840 000 deltagare har fått stöd från ESF.
- 3 000 projekt som riktat sig mot nationella, regionala eller lokala offentliga förvaltningar eller allmänna tjänster har fått stöd från ESF.

Exempel på projekt som finansieras av ESI-fonderna och bidrar till att förbättra den institutionella kapaciteten

Med hjälp av 32 miljoner euro i finansiering från Eruf täcktes 38,75 % av regionen Lublin i Polen av [projektet e-geodesia](#). Data och dokument samlades in och kartografiska resurser digitaliserades i syfte att kunna tillhandahålla onlinetjänster med anknytning till datadelning avseende register, filer och fastighetskartor.

Med hjälp av stöd från ESF har offentliganställda i Malta uppmuntrats att studera geospatial teknik samt insamling och behandling av geografiska data. Denna typ av teknik är ett allt viktigare verktyg för offentliga tjänster, eftersom den kan ge bättre underlag för politik och beslutsfattande. Detta kommer att bidra till att öka kapaciteten och sakkunskapen hos maltesiska offentliganställda.

¹² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/240 av den 10 februari 2021 om inrättande av ett instrument för tekniskt stöd (EUT L 57, 18.2.2021, s. 1). Finns även på <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/240>.

3.5. Territoriell utveckling och stadsutveckling

För perioden 2014–2020 planerades cirka 32 miljarder euro för integrerad territoriell utveckling och hållbar stadsutveckling enligt de centrala mål som anges i avsnitten ovan. Förseningar i slutförandet av strategierna och inrättandet av förfaranden för decentraliserat genomförande har lett till en långsam start. Inom ramen för sammanhållningspolitiken hade 31,5 miljarder euro tilldelats projekt vid utgången av 2021, vilket motsvarar 99 % av de planerade anslagen. Det skedde också en ökning av projektens utgiftsnivå, som uppgick till 52 % av det planerade anslaget (17 miljarder euro) vid utgången av 2021, en uppgång från 39 % vid utgången av 2020, men fortfarande betydligt lägre än den genomsnittliga utgiftsnivån på 62 %.

**32 miljarder
euro för
territoriell
utveckling och
stadsutveckling**

De utvalda projekten inom ramen för de integrerade utvecklingsstrategierna kommer att uppnå följande:

- 46 miljoner kvadratmeter renoverat eller nyutvecklat öppet stadsrum tillgängligt för allmänheten,
- 3,3 miljoner kvadratmeter renoverade eller nybyggda offentliga byggnader och över 26 000 renoverade bostäder.

Liksom det finansiella genomförandet släpar genomförandet efter och uppgår till mellan 43 % och 52 % av målvärdena.

Exempel på projekt som finansieras av ESI-fonderna och bidrar till territoriell utveckling och stadsutveckling

I den spanska staden Cádiz i Andalusien har 100 subventionerade bostäder renoverats med medfinansiering från Eruf. Detta projekt syftar till att förbättra energieffektiviteten och minska koldioxidutsläppen från byggnader, infrastruktur och offentliga tjänster, med målet att minska bostadssektorns slutliga energianvändning med 15 %.

Det Eruf-medfinansierade projektet "[Discovery Passage](#)" ingår i det komplexa projekt för stadsförnyelse som genomförs av staden Tarnów i regionen Lillpolen i södra Polen. Tarnóws nya forsknings- och teknikcentrum tillhandahåller information om de viktigaste upptäckterna och uppfinningarna med anknytning till staden, samt deras upphovspersoner. Centrumet syftar till att utveckla och främja staden på områdena utbildning, vetenskap, teknik och entreprenörskap och att initiera samarbeten mellan dessa sektorer.

3.6. Territoriellt samarbete

**13 miljarder
euro för
territoriellt
samarbete**

Eruf ger stöd till program för territoriellt samarbete som investerar i gränsöverskridande, transnationellt och interregionalt samarbete. Dessa program står för nästan 13 miljarder euro av de planerade anslagen, och 13,4 miljarder euro hade redan tilldelats projekt vid utgången av 2021. Dessa projekt genererade 8 miljarder euro i utgifter (64 % av de planerade anslagen). Det finansiella genomförandet av samarbetsprogrammen låg i fas med genomförandet av de nationella/regionala programmen i slutet av 2021.

Några av resultaten från programmen inom territoriellt samarbete ingår i de aggregerade indikatorerna för de centrala tematiska områdena för investeringar, medan några särskilda indikatorer mäter samsamarbetsaspekten i de projekt som fått stöd.

- Över 33 000 företag har deltagit i gränsöverskridande, transnationella eller interregionala forskningsprojekt.
- Omkring 100 000 personer har deltagit i gemensamma lokala sysselsättningsinitiativ och gemensamma kurser.
- 165 000 personer har gynnats av gränsöverskridande rörlighetsinitiativ.

Exempel på projekt som finansieras av ESI-fonderna och bidrar till territoriellt samarbete

Klimatförändringarnas effekter låter sig inte påverkas av gränser, varför en rad begränsande och resiliensstärkande åtgärder på klimatområdet lagts fram inom ramen för olika Interreg-projekt. Samarbetsprogrammet mellan Österrike och Ungern finansierade projekt för resiliens mot översvämningar till ett värde av 13 miljoner euro. Det mest anmärkningsvärda av dessa projekt är [SEDDON II](#), som stöder hantering av flodsediment i syfte att förbättra miljön och minska riskerna för översvämning i Donau.

[Samarbetsprogrammet mellan Tjeckien och Polen](#) har också gett stöd till åtgärder för begränsning av och beredskap för översvämningar. Insatserna ökar den gränsöverskridande beredskapen att vidta åtgärder i krislägen, särskilt vid översvämningar.

4. MEDLEMSSTATERNAS UTVÄRDERINGSARBETE

Under det gångna året har medlemsstaterna avsatt mer resurser för att bedöma genomförandet av de åtgärder som stöds av ESI-fonderna, samt effekterna av dessa åtgärder.

Resultaten från de utvärderingar som gjorts i medlemsstaterna är i typfallet mycket specifika för det lokala sammanhang där de åtgärder som fått stöd har genomförts. Utvärderingarna ger dock värdefulla insikter som kan användas för att anpassa åtgärder och projekt under den sista delen av programperioden 2014–2020 och, vilket är viktigt, för att utforma de nya åtgärderna i programmen för 2021–2027.

Generellt sett understryker de genomförda utvärderingarna positiva resultat på de områden som fått stöd. De visar också att åtgärderna och projekten varit effektiva när det gäller att stödja individer och små och medelstora företag samt att de gynnat både offentliga och privata enheter. Hittills har endast ett fåtal utvärderingar behandlat hur covid-19-pandemin påverkat vissa sektorer och val när det gäller programplanering. Framöver förväntas fler utvärderingar som omfattar dels denna aspekt, dels andra åtgärder som vidtagits för att hantera de senaste flykting- och energikriserna.

Arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar som medföljer denna rapport innehåller mer information om resultaten av medlemsstaternas och kommissionens utvärderingar av de program som fått stöd från ESI-fonderna.

5. SLUTSATSER

En stabil ram i en dynamisk miljö

På senare år har vi drabbats av den ena krisen efter den andra, från hälsokrisen till den energikris som orsakats av Rysslands invasion av Ukraina och den långsiktiga kris som klimatförändringarna utgör. Utöver faciliteten för återhämtning och resiliens illustrerar en rad sammanhållningspolitiska initiativ (t.ex. CRII under 2020, React-EU under 2021 samt Care och Fast-Care under 2022) hur ESI-fonderna har anpassats och fortsätter att anpassas för hantering av nödsituationer. Dessa initiativ har gjort det möjligt för ESI-fonderna att fortsätta med sitt strategiska uppdrag samtidigt som de har kunnat användas till hjälp under kriser som saknar motstycke.

Både EU:s medlemsstater och Europeiska kommissionen har varit snabba med att anpassa utgiftsprogrammen till den nya verkligheten, vilket visar på fondernas flexibilitet att anpassa sig och reagera på oförutsedda händelser och omständigheter. Samtidigt fortsatte ESI-fonderna att ge strukturellt, förutsägbart stöd och därigenom hjälpa människor att få tillgång till högkvalitativa och tillförlitliga offentliga tjänster, regioner och företag att utnyttja utmaningarna med den gröna och den digitala omställningen för att hitta nya sätt att bli konkurrenskraftiga och arbetstagare att förvärva kompetens som ökar deras produktivitet och ger dem tillgång till bättre arbetstillfällen. Sammantaget har sammanhållningspolitiken sedan covid-19-pandemins utbrott 2020 bidragit med över 160 miljarder euro till medlemsstaterna för att stärka resiliensen och främja social och regional konvergens.

EU har hela tiden understrukit de positiva effekter som energieffektivisering, utveckling av förnybara energikällor och marknadsintegration har för vår energitrygghet. ESI-fonderna har varit EU:s viktigaste verktyg för att tillhandahålla offentligt finansieringsstöd för ren energi, i synnerhet energieffektivitet, inklusive energirenovering, utveckling av förnybara energikällor och energinät. I detta avseende har sammanhållningspolitiken hjälpt medlemsstater och regioner att hantera energifattigdom, minska hushållens energiräkningar och utsläppen av växthusgaser samt skapa hållbara arbetstillfällen i byggsektorn. Rysslands invasion av Ukraina har bara bekräftat energitrygghetens avgörande betydelse samt behovet av att ställa om till en klimatneutral ekonomi.

Genomförandet av programmen framskrider väl, med en avsevärt ökad utgiftsnivå under 2020 och 2021, vilket visar på en stadig positiv utveckling. De senaste uppgifterna om det finansiella genomförandet, från den 30 september 2022, visar att genomförandetakten ökar allteftersom programperioden närmar sig sitt slut. Det är viktigt att de återstående medlen utan dröjsmål kommer till god användning för att generera tillväxt och skapa arbetstillfällen samt för att hantera de direkta och indirekta effekterna av såväl covid-19-pandemin som krisen i Ukraina och dess återverkningar på energipriserna.

För perioden 2021–2027 kommer de 370 miljarder euro som finns tillgängliga för sammanhållningspolitiken även fortsatt att satsas främst på investeringar i arbetstillfällen och tillväxt, med fokus på ett Europa för alla och en grönare, koldioxidsnål ekonomi.

ESI-fonderna kommer att förbli ett verksamt redskap för att hjälpa individer och små och medelstora företag. Sammanhållningspolitiken har visat en stark förmåga att reagera på de olika kriser som drabbat EU under de senaste åren, utan att ge avkall på det långsiktiga målet att minska skillnaderna mellan EU:s regioner och främja social och territoriell konvergens samt påskynda den gröna och den digitala omställningen.